

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU CELNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY

INFORMACE PRODEJCŮM KE STÁNKOVÉMU PRODEJI

Podle zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, je zakázáno užívání nekalých obchodních praktik při nabízení nebo prodeji výrobků, při nabízení nebo poskytování služeb či práv. Nekalé jsou zejména klamavé a agresivní obchodní praktiky. **Za klamavou obchodní praktiku** se považuje také nabízení nebo prodej výrobků nebo služeb porušujících některá práva duševního vlastnictví, jakož i skladování takových výrobků za účelem jejich nabízení nebo prodeje a dále neoprávněné užívání označení chráněného podle zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů, v obchodním styku. **Provozovatel tržišť** (tržnice), včetně obce pronajímající část veřejného prostranství k příležitostnému stánkovému prodeji, jsou povinni vést evidenci prodávajících, která musí obsahovat údaje v rozsahu uvedeném v živnostenském zákoně, a předložit ji na žádost dozorovému orgánu. Evidenci je povinen uchovávat po dobu jednoho roku ode dne provedení evidenčního záznamu.

Výrobkem nebo zbožím porušujícím některá práva duševního vlastnictví se rozumí:

1. **padělek**, jímž je výrobek nebo zboží, včetně jeho obalu, na němž je bez souhlasu majitele ochranné známky umístěno označení stejné nebo zaměnitelné s ochrannou známkou, porušující práva majitele ochranné známky podle zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů, dále veškeré věci nesoucí takové označení (značky, loga, etikety, nálepky, prospekty, návody k použití, doklady o záruce apod.), a to i tehdy, jsou-li uváděny samostatně, a samostatné obaly, na nichž je umístěno takové označení,
2. **nedovolená napodobenina**, již je výrobek nebo zboží, které je rozmnoženinou nebo zahrnuje rozmnoženinu vyrobenou bez souhlasu majitele autorských nebo příbuzných práv nebo bez souhlasu majitele práv k průmyslovému vzoru, jestliže pořízení rozmnoženiny porušuje tato práva podle zákona č. 35/1965 Sb., o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
3. **výrobek nebo zboží, porušující práva majitele patentu** nebo užitného vzoru nebo práva majitele dodatkového ochranného osvědčení pro léčiva a pro přípravky na ochranu rostlin podle zákona č. 527/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů,
4. **výrobek nebo zboží, porušující práva toho, jemuž svědčí ochrana zapsaného označení původu nebo zeměpisného označení** (zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele).

V případě porušení práv duševního vlastnictví jsou celní orgány podle zákona č. 634/1992. Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů oprávněny uložit kromě pokuty až do výše 5 milionů Kč i propadnutí nebo zabránění zboží.

Na základě zákona č. 191/1999 Sb., o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon č. 191/1999 Sb.) jsou celní orgány oprávněny zadržet zboží osobám, které vlastní, drží, skladují nebo prodávají zboží podezřelé z porušení práv k duševnímu vlastnictví.

V případě porušení práv duševního vlastnictví jsou celní orgány podle zákona č. 191/1999 Sb. oprávněny uložit kromě pokuty až do výše 20 milionů Kč i propadnutí nebo zabránění zboží.

Celní úřad může při výkonu dohledu a kontroly zadržet - zajistit věc (např. CD, DVD), u které má podezření, že její držitel neoprávněně zasahuje do práva autorského podle zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, jde-li o zboží Společenství.

V případě podezření ze spáchání trestného činu je ve věci zahájeno trestní řízení podle §§ 150, 151, 152 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.

Podle zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních (dále jen „zákon o SPD“), ve znění pozdějších předpisů, na základě ustanovení § 133 je na stáncích, tržistiších (tržnicích) nebo místech, které nespĺňují technické požadavky na územně technické, účelové a stavebně technické řešení staveb a které nejsou zkolaudovány k prodeji zboží nebo poskytování hostinských služeb, zakázáno prodávat lihoviny a tabákové výrobky.

Pojem tržišť definuje zákon o SPD v ustanovení § 132 písm. d), neuzavíratelný, uzavíratelný nebo částečně uzavíratelný nezastřešený prostor, kde je prodáváno zboží nebo jsou poskytovány služby a ve kterém je umístěn více než jeden stánek. Stánkem se podle § 132 písm. a) rozumí prostory ohraničené pevnou nebo přenosnou konstrukcí, pulty, stolky, nebo obdobná zařízení, kde je prodáváno zboží.

Lihovinami se podle ustanovení § 132 písm. f) zákona o SPD rozumí alkoholické nápoje obsahující nejméně 15% objemových etanolu, kromě vína a piva.

Porušením zákazu prodeje se prodejce vystavuje nebezpečí, že:

- zboží, jehož prodej je zakázán, bude zajištěno,
- fyzické osobě nebo právnické osobě včetně fyzické osoby – podnikatele, která porušila zákaz prodeje, může být uložena pokuta ve správním řízení až do výše 1 000 000,-Kč.

V souladu s § 114 zákona o SPD tabákové výrobky vyrobené na daňovém území České republiky, na daňovém území České republiky dovezené nebo na daňovém území České republiky dopravené z jiného členského státu musí být značeny tabákovou nálepkou vyjma následujících případů:

-jsou určeny pro vývoz,
-jsou určeny pro dopravu v režimu podmíněného osvobození od daně do jiného členského státu,
-jsou dovezeny na daňové území České republiky nebo dopraveny z jiného členského státu na daňové území České republiky pro osobní spotřebu, čímž se rozumí množství maximálně:

800 kusů cigaret,
400 kusů cigarillos a doutníků o váze menší než 3 g/kus,
200 kusů ostatních doutníků,
1 kg tabáku ke kouření.

Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že na daňovém území České republiky nabude tabákové výrobky, které nejsou značeny platnou tabákovou nálepkou. Za tento přestupek lze uložit sankci pokuty v souladu s § 135 zákona o SPD do výše 150 000,- Kč.

Právnícká osoba nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že neoprávněně skladuje nebo prodává neznačené tabákové výrobky na daňovém území České republiky. Za tento správní delikt lze uložit sankci pokuty do výše 1 000 000,- Kč.

Podle zákona č. 676/2004 Sb., o povinném značení lihu a o změně zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o povinném značení lihu“), musí být lih ve spotřebitelském balení, vyrobený na daňovém území České republiky nebo na toto území dovezený, označen kontrolní páskou.

Lihem se podle zákona o povinném značení lihu rozumí nedenaturovaný etanol uvedený pod kódem kombinované nomenklatury 2207 a výrobky uvedené pod kódem kombinované nomenklatury 2208, pokud celkový obsah etanolu v těchto výrobcích činí nejméně 15% objemových nebo více, ve spotřebitelském balení. Povinnost značení kontrolní páskou se nevztahuje na lih, který je uzavřen v obalu s obsahem menším než 0,2 l.

Celní orgány jsou oprávněny zajistit neznačený lih nebo padělky kontrolních pásek a odebírat vzorky lihu, a to na náklady a rizika osoby, u které je kontrola prováděna.

Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že drží na daňovém území České republiky neznačený lih, který podléhá povinnosti značení, nebo s ním nakládá. Za tento přestupek lze uložit sankci pokuty až do výše 100 000,- Kč.

Osoba včetně fyzické osoby – podnikatele se dopustí správního deliktu tím, že nakládá na daňovém území České republiky s neznačeným lihem, vyrábí padělky kontrolních pásek nebo je uvádí do oběhu, anebo s ním jinak nakládá. Za tento správní delikt lze uložit sankci pokuty až do výše 5 000 000,- Kč.

Základním právním předpisem z oblasti živnostenského podnikání je zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Podle § 17 odst. 3 uvedeného zákona je každý podnikatel povinen na žádost živnostenského úřadu prokázat vlastnické nebo užívací právo k objektům nebo místnostem provozovny (týká se i stánkového prodeje, neboť i stánek je provozovnou ve smyslu živnostenského zákona). Podnikatel je také povinen zahájení a ukončení provozování živnosti v provozovně oznámit předem příslušnému živnostenskému úřadu (s určitými zákonem stanovenými výjimkami).

Podle § 17 odst. 4 živnostenského zákona je podnikatel povinen zajistit, aby provozovna byla způsobilá podle zvláštních předpisů, byla řádně označena a aby pro každou provozovnu byla ustanovena osoba odpovědná za činnost provozovny.

Obecní živnostenské úřady jsou oprávněny kontrolovat, zda podnikatel dodržuje povinnost označit provozovnu stanovenými identifikačními údaji podle § 17 odst. 7 nebo i odst. 8 cit. zákona. Kromě povinnosti podnikatele označit provozovnu obchodní firmou nebo názvem nebo jménem a příjmením podnikatele a jeho identifikačním číslem, bylo-li přiděleno, musí být stánek podnikatele, pojízdná prodejna a obdobné zařízení sloužící k prodeji zboží nebo poskytování služeb dále označeny údajem o sídle nebo místě podnikání nebo adrese, na které je umístěna organizační složka zahraniční osoby.

Provozovna určená pro prodej zboží nebo poskytování služeb spotřebitelům musí být trvale a zvenčí viditelně označena mj. také jménem a příjmením osoby odpovědné za činnost provozovny. Při uzavření takové provozovny je podnikatel povinen, nebrání-li tomu závažné důvody, předem na vhodném a zvenčí viditelném místě označit počátek a konec uzavření s výjimkou mobilních provozoven a automatů.

Celá řada dalších povinností vyplývá pro podnikatele z ustanovení § 31 živnostenského zákona (např. jde o povinnost zajistit, aby v provozovně, ve které je prodáváno zboží nebo poskytována služba, byly kontrolnímu orgánu na jeho žádost a ve lhůtě jím stanovené k dispozici doklady prokazující způsob nabytí prodávaného zboží nebo materiálu používaného k poskytování služeb, aby byla v uvedené provozovně v prodejní nebo provozní době určené pro styk se spotřebiteli přítomna osoba splňující podmínku znalosti českého nebo slovenského jazyka, povinnost podnikatele, fyzické osoby provozující činnost, která je předmětem živnosti, osoby jednající jejich jménem a odpovědného zástupce prokázat pracovníkům živnostenského úřadu totožnost, povinnost vydávat na žádost zákazníka doklady o prodeji zboží a o poskytnutí služby, povinnost podnikatele sdělit na žádost živnostenského úřadu, zda živnost provozuje, a doložit doklady prokazující provozování živnosti).

Důležité povinnosti podnikatele jsou uvedeny v § 31 odst. 4 až odst. 8 živnostenského zákona. Podle uvedených ustanovení je podnikatel povinen, jde-li o nákup použitého zboží nebo zboží bez dokladů nabytí, přijímání tohoto zboží do zástavy nebo zprostředkování jeho nákupu či přijetí do zástavy, před uzavřením smluvního vztahu identifikovat jeho účastníky a předmět

smluvního vztahu, vést evidenci o těchto skutečnostech, a to včetně data uzavření tohoto smluvního vztahu. Tato evidence musí být přístupná v provozovně, v níž dochází k identifikaci a kde se toto zboží nachází. Identifikační údaje je podnikatel povinen evidovat a uchovávat podobu 5 let ode dne uzavření smlouvy. Pokud se účastník smluvního vztahu odmítne podrobit identifikaci, nebo není-li možné předmět smluvního vztahu identifikovat, nesmí podnikatel zboží koupit, přijmout ho do zástavy nebo zprostředkovat jeho nákup.

Podle § 31 odst. 18 živnostenského zákona je podnikatel povinen při provozování živnosti dodržovat povinnosti vyplývající z tohoto zákona a zvláštních právních předpisů.

Za porušení povinnosti podnikatele oznámit zahájení a ukončení provozování živnosti v provozovně je možno uložit podnikateli pokutu až do výše 50 000,- Kč, v ostatních případech porušení živnostenského zákona (viz uvedené povinnosti podnikatele podle § 17 a § 31) lze uložit pokutu až do výše 100 000,- Kč, resp. 1 000 000,- Kč.

Ke zvláštním právním předpisům patří mj. i nařízení obce, jímž se v přenesené působnosti vydává tržní řád. Pokud jde o tržní řád, platí, že v případech, kdy je obecní živnostenský úřad pověřen vedením obce k provedení kontroly podle zákona o obcích, může být porušení povinností z tržního řádu sankcionováno podle zákona o obcích uložením pokuty až do výše 200 000,- Kč.

V případech, kdy se podnikatel dopouští či dopustil svou činností porušení živnostenského zákona nebo zvláštních předpisů závažným způsobem, lze pozastavit provozování jeho živnosti či dokonce zrušit jeho živnostenské oprávnění.

Obecní živnostenské úřady příslušné podle umístění provozovny nebo podle místa realizované činnosti jsou oprávněny též k výkonu dozoru podle zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně např. k doзору nad dodržováním povinností provozovatele tržiště (tržnice) vést evidenci prodávajících, předložit ji na žádost dozorovému orgánu a uchovávat ji po dobu 1 roku ode dne provedení evidenčního záznamu. Jsou rovněž oprávněny vykonávat kontrolu nad dodržováním povinností podle zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně nad dodržováním povinností značení tabákových výrobků tabákovými nálepkami a nad dodržováním povinností zákazu prodeje lihovin a tabákových výrobků. Při zjištěném porušení povinností podnikatele mohou uplatnit podle citovaných právních předpisů i příslušný sankční postih.

Obecní živnostenské úřady patří (spolu s orgány České obchodní inspekce) i k orgánům oprávněným k výkonu dozoru podle zákona č. 247/2006 Sb., o omezení provozu zastaváren a některých jiných provozoven v noční době. Za porušení uvedeného zákona lze uložit pokutu do výše 50 000,- Kč, při opakovaném porušení až do výše 100 000,- Kč.

Více informací naleznete na: www.celnisprava.cz, www.czechcustoms.eu, www.mpo.cz